

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΕΝΝΟΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

I) Ορισμός, έννοια του κανόνα δικαίου, διάκριση από συγγενείς έννοιες

II) Δίκαιο-ηθική-εθιμοτυπία-συναλλακτικά ήθη

III) Βασικές διακρίσεις του δικαίου

- Εσωτερικό και διεθνές δίκαιο
- Δημόσιο και ιδιωτικό δίκαιο
- Οι θεμελιώδεις αρχές του δικαίου
- Ο ρόλος της νομολογίας στη διαμόρφωση του δικαίου

IV) Οι πηγές του δικαίου

A) Το Σύνταγμα

B) Οι κανόνες του διεθνούς δικαίου και του ευρωπαϊκού δικαίου

Γ) Οι Νόμοι

1. Οι τυπικοί νόμοι
2. Οι ουσιαστικοί νόμοι
3. Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου
4. Τα νομοθετικά διατάγματα και οι κανονιστικές πράξεις

V) Η τυπική και η ουσιαστική ισχύς των νόμων

VI) Η ιεραρχία των κανόνων δικαίου

VII) Η αναδρομική εφαρμογή των κανόνων δικαίου

VIII) Το έθιμο

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I) Έννοια και περιεχόμενο της έννομης σχέσης

II) Έννοια δικαιώματος

- A) Διάκριση από συγγενείς έννοιες
- B) Είδη δικαιωμάτων
- Γ) Δικαίωμα και αξίωση
- Δ) Κτήση, απώλεια, άσκηση και προστασία του δικαιώματος
- E) Η κατάχρηση δικαιώματος

III) Έννοια και περιεχόμενο της υποχρέωσης

IV) Υποκείμενα εννόμων σχέσεων

- A) Τα φυσικά πρόσωπα (οι άνθρωποι) και τα στοιχεία εξατομίκευσης αυτών
Ικανότητα δικαίου

- 1. Δικαιοπρακτική ικανότητα
- 2. Περιορισμοί της δικαιοπρακτικής ικανότητας - Δικαστική συμπαράσταση
- 3. Δικαίωμα και προστασία της προσωπικότητας
- 4. Δικαίωμα και προστασία της προσωπικότητας

- B) Τα νομικά πρόσωπα

- 1. Έννοια
- 2. Προϋποθέσεις ίδρυσης για τα νομικά πρόσωπα και τα στοιχεία εξατομίκευσης αυτών
- 3. Ευθύνη των νομικών προσώπων
- 4. Ειδικές ρυθμίσεις νομικών προσώπων (ικανότητα δικαίου, δικαιοπρακτική ικανότητα ν. π., περιουσία ν. π., ευθύνη μελών του ν.π. για τα χρέη του κλπ)
- 5. Είδη των νομικών προσώπων
- 6. Τα νομικά πρόσωπα του Αστικού Δικαίου

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Το σωματείο

- α) Έννοια και βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του σωματείου
- β) Οι προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας του σωματείου
- γ) Ο σκοπός του σωματείου
- δ) Η διάλυση του σωματείου
- ε) Ειδικά Σωματεία (Συνδικαλιστικές οργανώσεις)

Το Ίδρυμα

- α) Έννοια και βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ιδρύματος
- β) Οι προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας του ιδρύματος
- γ) Ο σκοπός του ιδρύματος
- δ) Η διάλυση του ιδρύματος

Οι επιτροπές εράνων

Οι δικαιοπραξίες

- A) Έννοια και είδη δικαιοπραξιών
- B) Προϋποθέσεις έγκυρης κατάρτισης της δικαιοπραξίας
  1. Γενικά- Η δήλωση βουλήσεως
  2. Ικανότητα για δικαιοπραξία
  3. Συμφωνία μεταξύ δηλώσεως και βουλήσεως (εικονικότητα – πλάνη)
  4. Ελαττώματα βουλήσεως (απάτη - απειλή)
  5. Περιεχόμενο σύμφωνο με το νόμο και τα χρηστά ήθη
  6. Τύπος των δικαιοπραξιών (η αρχή του ατύπου των δικαιοπραξιών)
- Γ) Η ανυπόστατη δικαιοπραξία
- Δ) Η άκυρη δικαιοπραξία (έννοια και είδη ακυροτήτων, ολική και μερική ακυρότητα, αρχική και επιγενόμενη, απόλυτη και σχετική)
- E) Η ακυρώσιμη δικαιοπραξία

ΣΤ) Πρόσθετοι όροι σε δικαιοπραξία (αιρέσεις - προθεσμίες)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1. Έννοια και περιεχόμενο αιρέσεων
2. Είδη αιρέσεων (αναβλητικές -διαλυτικές)
3. Έννοια και περιεχόμενο προθεσμίας
4. Είδη προθεσμιών (αναβλητικές –διαλυτικές- αποσβεστικές)

Z) Η μη αυτοπρόσωπη κατάρτιση της δικαιοπραξίας (αντιπροσώπευση - πληρεξουσιότητα)

1. Έννοια αντιπροσώπευσης και πληρεξουσιότητας
2. Η άμεση αντιπροσώπευση
3. Η έμμεση αντιπροσώπευση

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΝΟΧΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I) Έννοια και περιεχόμενο ενοχής

- A) Η σχετικότητα των ενοχών
- B) Ανάλυση ενοχικών και εμπράγματων Δικαιωμάτων
- Γ) Οι χρηματικές ενοχές

II) Παραγωγικοί λόγοι ενοχικών σχέσεων: δικαιοπραξία, αδικοπραξία, νόμος

- A) Ενοχές από δικαιοπραξία
  1. Έννοια της μονομερούς δικαιοπραξίας
  2. Έννοια της διμερούς δικαιοπραξίας (σύμβασης)
  3. Η αρχή της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως (αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων)
  4. Οι γενικοί όροι των συναλλαγών και ο ρόλος τους στη σύγχρονη συναλλακτική πρακτική
  5. Αποκλίσεις από την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων (αναγκαστικές συμβάσεις, συμβάσεις προσχωρήσεως)
  6. Προαπαιτούμενα για την έγκυρη κατάρτιση της σύμβασης
  7. Η ερμηνεία των συμβάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Οι κυριότερες επώνυμες συμβάσεις (πώληση, δωρεά, μίσθωση πράγματος – κινητού, ακινήτου, σύμβαση εργασίας - ατομική και συλλογική, σύμβαση έργου, εταιρία, δάνειο, χρησιδάνειο, εγγύηση)

δ) Μη εκπλήρωση - ανώμαλη εξέλιξη της ενοχής (αδυναμία, υπερημερία)

ε) Ειδικά για την υπερημερία του οφειλέτη

στ) Μεταβίβαση της ενοχικής σχέσης (εκχώρηση, αναδοχή χρέους)

B) Ενοχές από αδικοπραξία-αδίκημα

1. Έννοια της αδικοπραξίας

2. Προϋποθέσεις της αδικοπραξίας (ζημία, νόμιμος λόγος ευθύνης,

3. αιτιώδης σύνδεσμος, υπαιτιότητα)

4. Ειδικά την υπαιτιότητα (υποκειμενική ευθύνη - αντικειμενική ευθύνη)

5. Πταίσμα (δόλος, αμέλεια, τυχηρά, ανωτέρα βία)

6. Συνέπειες αδικοπραξίας –υποχρέωση αποζημίωσης

7. Έννοια, έκταση και περιορισμός αποζημίωσης (πλήρης αποζημίωση, θετικό και αρνητικό διαφέρον, εύλογη αποζημίωση, συντρέχον πταίσμα ζημιωθέντος)

8. Διάκριση ενδοσυμβατικής- εξωσυμβατικής ευθύνης

Γ) Ενοχές από το νόμο (αδικαιολόγητος πλουτισμός -διοίκηση ξένων υποθέσεων)